

Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 7 iunie 2024
(OR. en)

10777/24

SOC 429
EMPL 247
MI 579
COMPET 621
ECOFIN 647
EDUC 200
SAN 323
ELARG 78

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Dimensiunea socială a pieței interne – <i>Dezbateri de orientare</i>

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor o notă de orientare din partea președinției privind subiectul sus-menționat, în vederea dezbaterii de orientare din cadrul Consiliului EPSCO din 20 iunie 2024.

Dimensiunea socială a pieței interne

Dezbateri de orientare privind rolul pieței forței de muncă și al politicilor sociale în crearea unei piețe unice durabile pentru toți

În luna aprilie, la invitația Spaniei, a Belgiei și a Comisiei Europene, în urma apelului lansat de Consiliul European¹, fostul prim-ministru italian, Enrico Letta, a prezentat Consiliului European raportul său intitulat „Much more than a Market – Speed, Security, Solidarity – Empowering the Single Market to assure a sustainable future and prosperity for all EU citizens” („Mult mai mult decât o piață – viteză, securitate, solidaritate – capacitatea pieței unice pentru a asigura tuturor cetățenilor UE prosperitate și un viitor durabil”)². Președinția actuală și cea viitoare a Consiliului au fost apoi invitate să continue lucrările cu privire la recomandările din raportul respectiv până la sfârșitul anului³.

Raportul propune reînnoirea pieței unice, trecând în revistă evoluțiile înregistrate de la crearea acesteia și provocările cu care se confruntă: „Astăzi, la peste treizeci de ani de la crearea sa, piața unică este în continuare piatra de temelie a integrării și a valorilor europene, servind drept catalizator puternic pentru creștere, prosperitate și solidaritate. Totuși, contextul internațional s-a schimbat profund, ceea ce arată că este necesar să se dezvolte o nouă piață unică.” Raportul face apel la un impuls imediat pentru a aduce piața unică la înălțimea așteptărilor actuale și a o pregăti pentru viitor.

---

¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7-2023-INIT/ro/pdf>.

² <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

³ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12-2024-INIT/ro/pdf>.

Interconexiunile dintre politici

Potrivit raportului, o astfel de piață unică consolidată este esențială pentru a realiza tranziția echitabilă, verde și digitală de care are nevoie UE și care va sprijini baza sa economică și socială: „Sprijinirea structurală a tranziției este un obiectiv fundamental în cadrul strategic al Uniunii Europene. Cu toate acestea, discuțiile nu trebuie să se concentreze doar asupra costurilor asociate acestei tranziții. Este esențial să se recunoască beneficiile ample pe care această tranziție le oferă atât cetățenilor, cât și întreprinderilor și lucrătorilor. Investițiile în această tranziție și finanțarea ei nu sunt doar o decizie financiară; se poate afirma că este cea mai bună alegere strategică pe care o poate face UE pentru a garanta avantajul său competitiv pe scena globală, în același timp cu menținerea și dezvoltarea standardelor sociale de care Europa se bucură cu mândrie.” Această abordare este în foarte mare concordanță cu Declarația de la La Hulpe privind viitorul Pilonului european al drepturilor sociale⁴, care pune accentul pe a urmări realizarea unei Europe sociale, „cu scopul de a genera progrese sociale și economice, care să asigure oportunități egale pentru toți, locuri de muncă de calitate și condiții de muncă echitabile, să reducă sărăcia și inegalitățile și să promoveze o tranziție justă și echitabilă către neutralitatea climatică”.

Raportul, care ar trebui privit și în contextul viitorului raport al lui Mario Draghi privind viitorul competitivității UE, face referire la modelul unic de economie socială de piață al UE și subliniază interconexiunile dintre politicile economice și sociale: „O dimensiune socială puternică în cadrul pieței unice a UE promovează prosperitatea favorabilă incluziunii, asigurând oportunități echitabile, drepturi ale lucrătorilor și protecție socială pentru toți, contribuind în același timp la creștere și competitivitate. Aceasta consolidează angajamentul Uniunii Europene față de solidaritate, reducerea inegalităților și promovarea bunăstării tuturor cetățenilor, în concordanță cu valorile Pilonului european al drepturilor sociale pentru o Uniune solidară, centrată pe oameni.” Este aceeași interconexiune evidențiată în concluziile propuse privind rolul pieței forței de muncă, al competențelor și al reformelor sociale și al investițiilor pentru economii reziliente, pe care Consiliul este invitat să le aprobe și care subliniază că, prin natura lor, bunăstarea oamenilor și creșterea economică se susțin reciproc.

---

⁴ <https://belgian-presidency.consilium.europa.eu/media/bj0adazv/declaration-finale.pdf>.

Recomandări

În raport se constată că, pentru a consolida piața unică, UE trebuie să asigure finanțare pentru provocările viitoare, cum ar fi tranziția verde și cea digitală, și o autonomie strategică puternică, inclusiv o apărare consolidată. În acest sens, raportul prezintă o serie de recomandări specifice, printre care instituirea unei „a cincea libertăți” în sprijinul cercetării, inovării și educației și al dezvoltării competențelor, realizarea unei uniuni a economiilor și a investițiilor (o uniune a piețelor de capital redenumită) pentru a păstra economiile private europene și a atrage resurse suplimentare din străinătate, un cadru de guvernare revizuit pentru ajutoarele de stat, măsuri de combatere a fragmentării fiscale și o utilizare mai strategică a achizițiilor publice.

În continuare, raportul subliniază importanța deosebită a IMM-urilor pentru piața unică și propune un cod al dreptului comercial al UE, care să ofere întreprinderilor un al 28-lea regim de funcționare în cadrul pieței unice și să cuprindă o codificare sistematică a cadrului juridic existent al UE, completat cu noi instrumente europene. Acest regim ar include, de asemenea, elemente de drept al muncii. Raportul mai solicită eliminarea obstacolelor din calea prestării transfrontaliere temporare de servicii.

Raportul Letta include numeroase propuneri în domeniul pieței forței de muncă și în domeniul social. Acesta acordă o importanță centrală „libertății de ședere”, care ar completa „libertatea de circulație”: „Libertatea de circulație este un atu valoros, dar ar trebui să fie o alegere, nu o necesitate.” De aceea, politicile trebuie să abordeze dezechilibrele regionale, inclusiv prin furnizarea unei politici de coeziune puternice a UE și a altor instrumente de finanțare și asistență tehnică pentru regiunile care stagnează, sunt în declin și/sau suferă în urma fenomenelor de exod al creierilor și depopulare. În plus, raportul solicită mecanisme de sprijin pentru cetățenii UE care se întorc în țările lor de origine după ce au lucrat în străinătate și prezintă o propunere de introducere a unui regim special al UE pentru lucrătorii transfrontalieri digitali.

În legătură cu acest aspect, raportul constată că „o problemă importantă este accesibilitatea locuințelor, care pune în pericol libertatea de ședere și în zonele de primire, nu numai în zonele care se confruntă cu depopularea. Multe orașe și regiuni din întreaga UE se confruntă cu o penurie acută de locuințe la prețuri accesibile.” Raportul pledează pentru o revizuire a conceperii și aplicării instrumentelor și politicilor UE care au un efect direct sau indirect asupra piețelor naționale ale locuințelor, precum și pentru înființarea unui grup operativ privind accesibilitatea locuințelor.

Pentru facilitarea suplimentară a mobilității forței de muncă, Letta propune reducerea barierelor prin extinderea sistemului de recunoaștere automată a calificărilor profesionale, revizuirea necesității și a amplitudinii reglementării profesionale, simplificarea recunoașterii calificărilor academice și stimularea mobilității în scop educațional. În plus, raportul solicită o mai bună coordonare a securității sociale și aprofundarea digitalizării, deoarece digitalizarea are un potențial imens de a promova mobilitatea echitabilă și de a simplifica procedurile. Prin urmare, raportul propune ca toate statele membre să pună pe deplin în aplicare „Schimbul electronic de informații privind securitatea socială” (EESSI) și să se angajeze în activități în cadrul proiectului-pilot ESSPASS privind digitalizarea documentelor portabile, inclusiv a cardului european de asigurări sociale de sănătate.

O altă propunere din raport se referă la asigurarea unei mai mari coerențe în punerea în aplicare a Directivei modificate a UE privind detașarea lucrătorilor pentru a reduce sarcina administrativă, pentru a trece la un format electronic unic pentru declarațiile de detașare și pentru a clarifica cadrul juridic pentru detașarea resortisanților țărilor terțe, inclusiv a celor care lucrează prin intermediul agențiilor de muncă temporară sau recrutați prin intermediari⁵. Letta solicită consolidarea Autorității Europene a Muncii prin aprobarea recomandărilor din raportul președinției belgiene intitulat „Mobilitatea echitabilă în UE și rolul Autorității Europene a Muncii”⁶. La un nivel mai general, Letta pledează pentru reglementarea practicilor de subcontractare pentru a preveni exploatarea și pentru a asigura respectarea standardelor de muncă și de siguranță.

În domeniul sănătății și securității la locul de muncă, raportul solicită norme mai stricte privind sănătatea mintală, inclusiv stresul și epuizarea, precum și riscurile asociate schimbărilor climatice, pe baza orientărilor Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA)⁷. Raportul recomandă să se acorde prioritate colectării de statistici detaliate, în special cu privire la frecvența și gravitatea incidentelor care implică lucrători detașați și mobili, pentru a elabora politici în materie de siguranță bazate pe date concrete. De asemenea, solicită introducerea unor orientări privind achizițiile publice care să permită acordarea de prioritate contractanților care respectă standardele de sănătate și securitate la locul de muncă și care respectă clauzele de responsabilitate socială.

---

⁵ În concordanță cu punctul 20 din Declarația de la La Hulpe.

⁶ https://werk.belgie.be/sites/default/files/content/news/report_ela_eu2024be_0.pdf.

⁷ În concordanță cu punctul 24 din Declarația de la La Hulpe.

La un nivel mai general, raportul propune consolidarea rezilienței în materie de sănătate, inclusiv prin simplificarea legislației privind trialurile clinice. De asemenea, subliniază că îmbătrânirea populației și înăsprirea normelor fiscale reprezintă provocări semnificative pentru sistemul de sănătate al UE, afectând atât oferta, cât și cererea de servicii de asistență medicală. Raportul subliniază necesitatea unui număr mai mare de structuri de îngrijire pe termen lung, de servicii de îngrijire la domiciliu și de profesioniști specializați în domeniul sănătății formați pentru a face față nevoilor unice ale pacienților în vârstă.

În conformitate cu Declarația de la Val Duchesse⁸, raportul recunoaște rolul fundamental al dialogului social în arhitectura UE și solicită o transpunere ambițioasă a Directivei privind salariile minime, precum și integrarea în practicile naționale a Recomandării Consiliului privind consolidarea dialogului social în UE și a viitorului Pact pentru dialogul social european. Se constată, de asemenea, că normele care reglementează piața unică trebuie să lase loc pentru negocierile colective și structurile de reprezentare locală.

Printre recomandările din raport se numără și crearea condițiilor adecvate pentru ca actorii din sectorul economiei sociale să își desfășoare activitatea pe piața unică prin facilitarea accesului acestora la finanțare⁹. Se propune adaptarea la întreprinderile sociale a Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare pentru ajutoarele de stat, reevaluarea normelor privind ajutoarele pentru recrutarea lucrătorilor defavorizați și permiterea utilizării strategice a achizițiilor publice pentru sprijinirea economiei sociale.

Enrico Letta solicită, de asemenea, investiții constante și o abordare structurată a serviciilor de interes general pentru a garanta că cetățenii își pot exercita drepturile și libertățile fundamentale și propune crearea unui plan de acțiune pentru servicii de interes general de înaltă calitate¹⁰.

Importanța acestor servicii nu ar trebui subestimată: pe baza metodologiei utilizate într-un studiu anterior al Cambridge Econometrics¹¹, Biroul Federal de Planificare din Belgia¹² a estimat că serviciile de interes general din UE reprezintă 28,4 % din valoarea adăugată totală (3721 de miliarde EUR), 31,1 % din totalul locurilor de muncă (65,2 milioane de lucrători) și 19,7 % din totalul investițiilor (632,6 miliarde EUR).

---

⁸ Declarația tripartită în favoarea unui dialog social european dinamic:

<https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=27309&langId=en>.

⁹ A se vedea și punctul 23 din Declarația de la La Hulpe.

¹⁰ A se vedea și punctul 31 din Declarația de la La Hulpe.

¹¹ Cartografierea evoluțiilor serviciilor publice în Europa: către o mai bună cunoaștere a relațiilor de muncă (mai 2013).

¹² Actualizare a statisticilor privind serviciile de interes general (SIG):

https://www.plan.be/uploaded/documents/202405230930470.REPORT_update_statistics_SGIs_13006.pdf.

Elemente de guvernare

Raportul conține și numeroase recomandări orientate spre guvernare, care sunt extrem de relevante pentru responsabilii de elaborarea politicilor din domeniul ocupării forței de muncă și din domeniul social. În raport se constată că trebuie create spații europene ale datelor în sectoare-cheie, pentru a promova schimbul de date și utilizarea acestora în beneficiul economiei și al societății. Se face apel la consolidarea securității cibernetice prin reglementări, standarde și practici care protejează infrastructura critică și datele cetățenilor. Deși nu există nicio trimitere directă la domeniul social (spre deosebire de spațiul european al datelor privind sănătatea), acest apel este în mare măsură în concordanță cu concluziile propuse privind rolul pieței forței de muncă, al competențelor și al reformelor sociale și al investițiilor în economii reziliente, care vizează îmbunătățirea accesului la datele administrative în scopul evaluării politicilor și al evaluării impactului, asigurând în același timp protecția datelor cu caracter personal.

În scopul îmbunătățirii în continuare a elaborării de politici bazate pe date concrete și pentru a promova eficiența administrațiilor publice, raportul Letta propune consolidarea Instrumentului de sprijin tehnic, care oferă expertiză personalizată pentru a sprijini reforma și modernizarea administrațiilor publice la toate nivelurile, permițându-le acestora să pună mai bine în aplicare legislația UE și prioritățile UE. Raportul propune promovarea digitalizării și a modernizării administrațiilor publice pentru o adaptare eficace la tranziția digitală și la tranziția verde și propune un nou mecanism – un pact de consolidare a cooperării și expertizei administrațiilor europene (PEACE) – pentru a permite administrațiilor publice să facă față mai bine șocurilor viitoare. Deși acest lucru nu este menționat în raport, se pare că o sursă de inspirație în acest sens ar putea fi cooperarea solidă stabilită în cadrul rețelei europene a serviciilor publice de ocupare a forței de muncă (rețeaua SPOFM). Pentru a încuraja cooperarea transfrontalieră între administrații, Letta propune, de asemenea, să se asigure un temei juridic la nivelul UE pentru SOLVIT, precum și stabilitate operațională și proceduri uniforme.

Având în vedere viitoarea extindere a Uniunii, raportul lui Enrico Letta propune să se permită țărilor candidate să se bucure de avantajele pieței unice în domenii în care pot fi pregătite rapid să respecte acquis-ul, în paralel cu protejarea stabilității, atât a economiilor acestor țări, cât și a pieței unice, și subliniază importanța integrării politice bazate pe valori comune. El mai propune sprijinirea țărilor candidate în vederea dezvoltării capacității administrative și instituționale de absorbție și utilizare optimă a fondurilor UE și solicită ca țările candidate să fie integrate treptat în structurile UE pentru a promova legături mai strânse între acestea și statele membre, pentru a le ajuta să se simtă apreciate și pentru a cultiva sentimentul de apartenență la comunitatea UE. În cele din urmă, Letta pledează pentru elaborarea unui sistem solid de clauze de salvagardare, perioade de tranziție și alte instrumente pentru a preveni și a atenua potențialele efecte negative ale integrării pieței unice pentru ambele părți. Acest lucru are o relevanță clară pentru domeniul ocupării forței de muncă și al afacerilor sociale, în care ar trebui să se tragă învățăminte din experiența extinderilor anterioare.

În acest context, miniștrii sunt invitați să răspundă la următoarele întrebări:

- 1. Cum evaluați propunerile raportului Letta referitoare la ocuparea forței de muncă, la competențe și la politicile sociale, precum și la guvernarea acestora?*
- 2. Care dintre recomandările raportului ar trebui abordate în mod prioritar? Ce alte elemente legate de agenda pentru ocuparea forței de muncă, chestiuni sociale și de egalitate de șanse considerați că sunt cele mai relevante în perspectiva unei piețe unice durabile și favorabile incluziunii?*